

tres un desitg llensava son esperit ab la mirada en aquell jardí, àvid d'aquells jocs que s'hi estrellaven, d'aquelles rialles, d'aquella alta vida prometedora de grans goigs humans, que hi floria.

Més, Periandre, en lloc de l'esmena, abandonantse a un íntim goig, desde allavors, després de sa llissó als deixebles, després de sa quotidiana tasca d'educació y creació d'una Ciutat sobrehumana, desde sa cambra, enllumenada per la vidriera de la mentida, obria, silenciosament, esperansat, la finestra multicolor, a la visió d'un amor inverossímil que'l dominava.

D'allavors ensá, la lluita de la seva vida y de la seva obra—desapercebuda pels deixebles—era tan violenta, que omplí d'ombres sa mirada y de blancor sa cabellera y sa barba cristiana. Era desdenyós pels seus deixebles; la seva ploma, sangnava d'ironia; esperava'l cap-vespre taciturn en sa y cambra frenètic com un llop presoner. Un dia fent apallissar, per sos criats, a un mendicant qui havia trucat a la seva porta esdevingué trist y variable, y els seus deixebles el temien. Era que allavors ell no era tampoc, l'amic dels seus deixebles car Periandre no podia dir a cap d'ells: «Amic, jo estimo a la petita veina; jo vos he enganyat ab la meua obra, una obra feble a la cual una amorosa rialla infantina ha refutat y ha vensut; fins jo, fins el seu autor ha caigut posseït dels qui desdenyava. Més, tú ets mon amic y com a tal, tu has de contribuir a la meua felicitat (aixó es l'única veritat de la meua teoria) per això, vull que'm portin aqueixa petita veina desconeguda, sents? tinc sed de besarla, de tenirla als meus genolls, y desferli la túnica, de mirarme en els seus ulls y de morir en sa carn: portàmela, o diguem com se diu tant sols, y vèsten, que allavors, jo obriré totes les finestres, y la cridaré, la cridaré dia y nit y sempre, y la besaré, mal sigui de lluny, y la posseirà, mal sigui en l'espai, l'ànima meua!»

Un dia entrá, impensadament a sa cambra, un dels seus millors deixebles. El filosof tenia la finestra oberta y era encisat dels jocs de la seva petita enamorada y no se n'adoná; el deixeble resseguí, sorprés, la mirada del Mestre, y se trobá ab els ulls guspirejants de la forastera, y tingué com una clarividencia de lo que al Mestre passava, y somrigué: era'l somriure

irònic après del Mestre, per aquells casos! Allavors, Periandre, s'adoná del deixeble, y s'enrogí d'ira. «Certament, aquella ironia, era la seva obra!»

—Què vols de mí?—

Concentrá tota sa dominació en sa paraula, y el deixeble ajupí la testa.

—Oh! jo he de tancar per sempre més, a tothom, la meua porta; sentiu? Jo no necesito pas a ningú de vosaltres, jo he escrit la meua obra suficient perquè no necessiteseu de mí, sentiu? Jo he de tancar a tothom la meua porta.

Y el deixeble murmurá:

—Senyor y Mestre...—

Y el filosof aixecá un bras y signá la porta. Desde aquell dia'ls deixebles respectaren la solitud del filosof y no tornaren a petjar la seva cambra. Y aquell quan els despedí, obrí ja, definitivament, la finestra, y escrigué en lletres de guix en la paret de sa cambra, aquestes dues paraules «la veritat en la filosofia, es la mentida!»

Més, havia obrat prudentment? Potser no. Calia sostenir l'engany, al fi ell era fill de la seva obra; ell podia continuar el seu treball educatiu, ja que'ls seus deixebles no li discutien: calia, doncs, tancar la finestra al Sol. Ell somniaria de nit, ell estimaria al clar de lluna, entre una efflorescencia confidencial y muda.

«Estimar! estimar! Oh, si aquella petita desconeguda sabés com era capàs, ell, d'estimar-la. Ell seria un infant posseït de saviduria, de la saviduria excelsa del bés y del mirar; ell la faria, an ella, conscienta de sa bellesa, la qual, en l'intellecta del seu poble, pendria totes les magnituds de les divinitats oblidades, y s'estimarien sense que ningú ho compregués, santificarien llur passió en el silenci.»

Més, cóm ánar a ella? cóm esborrar les seves distancies en la vida pera poder, ell, ab el dret de joventut, exigir aquella voluntat d'ella; cóm ferho per ánar ell, personalment, a captar ara, aquella almoïna de gracia, sense inspirar res més que amor. amor y amor?

Si ell hagués nascut en temps dels seus avis, ell podria comprar a la desconeguda, y ferne una petita esclava als ulls de la ciutat; què hi fa que després ell en son interior, fos l'esclau de la seva esclava? Ah, si podés tenirla aprop, enisarse ab son parlar, beure son alé, jugar ab la seva cabellera, y sobre tot, si podés